

Τέτια πάνου κάτω έννοοῦμε τή διπλωματική έκστρατεία πούπαμε, τήν έργασία για τήν έξουδετέρωση τών έξωτερικῶν έναντιότητων, πού μαζί με τήν άκλόνητη θέληση τών Ήπειρωτῶν και τών νησιωτῶν ποός ξέρει άν δέ μᾶς φέρη σ' ένα επιθυμητό τέλος ;

Άλλά ο έγκος αὐτῆς τῆς έργασίας πού ζητοῦμε για τήν εθνική άμυνα και για τήν μέσο τῶ Κράτος προκοπή και τόνωση, μπορεί τώρα να ρωτησῆ κανείς, πῶς είναι δυνατό ναρχισῆ άμεσα να μικραίνῆ δίχως κάτι άπαραίτητο, τὰ χρήματα ; Και δάνειο ακόμη δέ μᾶς έδωκαν.... Ο ίδιος ο Βενιζέλος, νομίζω, σέ μιᾶ συζήτηση πού τοῦ έτόνιζαν κάποια ανάγκη έπρόβαλε : Πολύ καλά, αλλά πού θάδρουμε χρήματα πού δέν έχουμε ; Να πουλήσουμε τόν Παρθενῶνα ; Χωρίς να έχουμε ιδέες φουτουριστικές τοῦ άπαντοῦμε : Μάλιστα, πούλα και τόν Παρθενῶνα, άν άλλος τρόπος πορισμοῦ χρημάτων δέν είναι δυνατός. Δοκίμασε όμως πρώτα, όταν δῆς ότι απόξω δέν έχουμε να περιμένουμε τίποτα, δοκίμασε ένα άναγκαστικό έσωτερικό δάνειο.... Κάνε ο,τι θέλῆς επί τέλους, αλλά **εργάσου!** Γιατί «οί καιροί οὐ μενετοί».

11.12.918

ΛΥΔΟΣ ΠΟΔΑΒΡΟΣ

ΜΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

Τήν προπερασμένη Τετάρτη, 4 τοῦ Δεκέβρη, τὸ βράδι στις 6, έγινε στὸν «Έκπαιδευτικό Όμιλο» ἡ πρώτη φετινὴ **Όμιλία**. Οἱ σάλες του γιομάτες από διαλεχτὸ κόσμο, κυρίες, λόγιους, επιστήμονες, φοιτητὲς κλπ. Πρῶτα πρῶτα εἶπε λίγα λόγια ὁ κ. Άλ. Δελμούζος για τὸ σκοπὸ τοῦ Όμιλου, για τίς ἐνέργειές του, για τήν προπαγάντα του, για τὴ μελλούμενη ἐργασία του. "Όσοι ξέρουν τί σημαντικό κατάφερε ὡς τήν ὥρα ὁ Όμιλος, πού δὲ σφέρνει ακόμη να εἰπωθεῖ δημόσια, βρήκανε σωστὰ τὰ λόγια τοῦ κ. Δελμούζου και τὰ καταχεροκροτήσανε.

Ύστερα πῆρε τὸ λόγο ἡ κ. Γαλάτεια Καζαντζάκη και μίλησε μιᾶ περίπου ὥρα για τὸ **Τί διαβάζουνε τὰ παιδιὰ μας**, με χιούμορ περισσό, ἢ τὸ σωστότερο, ἡ διμιλία της πέρα πέρα εἶτανε μιᾶ σουχτερὴ σάτυρα για τήν ἄμοιρη «Διάπλαση τῶν παιδῶν» πού τήν ἀπέδειξε ὄχι μόνο ἄχρηστο μᾶ και βλαβερὸ ἀνάγνωσμα για μικρὰ και για μεγάλα παιδιὰ και μᾶς ἔταξε πῶς σὲ λίγο θὰ χαροῦμε τὸ ἀληθινὸ παιδικὸ περιοδικό, πού θὰ μορφώσει τὰ παιδιὰ

μας ὄχι για να λύνουνε γρίφους και ναλλάζουνε **μικρὰ μυστικά**, μᾶ για να συναιστανουνται πῶς εἶναι Ρωμιόπουλα και πῶς ἔχουν κάποιο μεγάλο ἐργο να συνεχίσουνε. Τὰ λόγια τῆς κ. Καζαντζάκη πέφτανε σάν μπαλατιδιές και κιματοποιήσανε τήν ἄμοιρη τὴ «Διάπλαση».

Σὲ μιᾶ μονάχα ἀνακρίβεια ἔπεσε. Παραπονέθηκε πῶς κανένας άλλος πρὶν ἀπ' αὐτῆνε δέν εἶδε τὸ σοβαρὸ τὸν κίντυνο και δέν ἄγγιξε ένα τόσο σπουδαίο ζήτημα. "Αν ἔκανε τὸν κόπο νανοίξει και να ξεφυλλίσει τοὺς τόμους τοῦ «Νουμά», πού βρίσκονται μάλιστα και δεμένοι στη βιβλιοθήκη τοῦ Όμιλου, θάδλεπε με χαρὰ της, πῶς ὁ «Νουμάς» πολλές φορὲς σὲ περασμένα χρόνια ἀσκολήθηκε μ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, και μάλιστα στὰ 1907, ὅπου σὲ τρία φύλλα στη σειρά (ἀριθ. 273, 274 και 275) με τὸν τίτλο «Ἡ Διάπλαση και τὰ Ρωμιόπουλα» ξεσκεπάσει τὴ «Διάπλαση» και λέει πάνου κάτω τὰ ἴδια πού εἶπε και στὴν Όμιλία της ἡ εὐγενικὴ κυρία.

ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΣ

Ο "ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ,"

Ο «Έκπαιδευτικός Όμιλος» με τήν προχθεσινὴ του διάλεξη, τῆς κ. Καζαντζάκη, μᾶς ξαναθύμησε ἕλες τίς ἀλήθειες, πού εἶχε πει περίσου γι' αὐτὸν ὁ φίλος Τρανός.

Μόνον ἀγανακτησμένος μποροῦσε να φύγει ἀπὸ και μέσα κάθε δημοτικιστῆς εὐσυνειδητος, σάν ἄκουσε τὸ νέο πρόγραμμα τοῦ Όμιλου και τήν πρώτη διάλεξη πού ἀπόρρεε ἀπ' αὐτό.

Ἡ διάλεξη δέν εἶναι παρὰ ἡ ἐξῆς : Ο «Έκπαιδευτικός Όμιλος» σκοπεύει, φαίνεται, να βγάλει κάποις παιδικὸ περιοδικό. Ἐπρεπε λοιπὸν να χτυπήσει με μιᾶ διάλεξη ὅλα τὰ ἄλλα παιδικὰ περιοδικὰ, για να ρεκλαμάρει τὸ δικό του. Τὰ χτύπησε λέγοντας πῶς ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Παίδων» τοῦ Καλαποθάκη, ἡ «Διάπλασις τῶν Παιδῶν», ὁ «Ἑλληνόποις» κτλ. δέν εἶναι καθέλου **ἐθνικά**. Τὰ ἔψεξε δηλαδὴ για κάτι, πού αὐτὰ τὸ παραέχουν.

Μὰ τὸ θέμα μας δέν εἶναι αὐτό. Αὐτὸ δείχνει μονάχα πῶς ὁ «Έκπαιδευτικός» χάρη στὴν ἀγγλομάθειά του ξέρει να βάζει σύμφωνα με κάποις ἀγγλικὸ ρητὸ τὸν κατάλληλο ὀμιλητὴ στὸ κατάλληλο θέμα ! Κ' ἔτσι, εἶδαμε τήν κ. Καζαντζάκη να μᾶς μιλεῖ για... παιδιὰ, τὸν κ. Πανταζῆ, δικηγόρο και τυπογράφο, για τὸ πῶς μαθαίνουν τὰ παιδιὰ μας τὰ Γαλλικά, και τὰ λοιπὰ παρόμοια τοῦ κατα-

λόγου τῶν διαλέξεων — ἐκτός ἀπὸ δυὸ τρεῖς ἐξαιρέσεις.

Τὸ ζήτημα ἔμως εἶναι ἄλλο. Εἶναι πῶς ὁ «Ὀμιλος» ἔχει χάσει τελείως τὰ νερά του. Αὐτὸς ποῦ εἶχε πάρει τὴ δημοτικιστικὴ ἰδεολογία ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ψυχάρη καὶ ἀπὸ τὸ «Νουμᾶ», γιὰ νὰ τὴν ἐπιβάλει στὸ Κράτος πῦρ γλήγορα, αὐτὸς σήμερα συμπέθεράσκει τὸ Δημοτικισμὸ μὲ τὴ γλωσσικὴ ἀσάφεια καὶ τὸν πῦρ φανατικὸ ἔθνικισμὸ.

Θέλετε ἕνα ζωντανὸ παράδειγμα τῆς ἀλλαγῆς ποῦ συνέβηκε μέσα; Παρακολουθήσατε τὸν κ. Δελμούζο, ποῦ μᾶς ἀπάγγειλε τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὀμιλου, ἕναν ἀπὸ τοὺς λίγους ἀνθρώπους ἀξίας, ποῦ ὑπάρχουν στὴν διοίκησή του.

Ὁ κ. Δελμούζος, λοιπόν, αὐτὸς ὁ σοσιαλιστὴς ἀρθρογράφος Ντέλος τοῦ «Νουμᾶ», ὁ Δελμούζος ὁ ἐπαναστάτης, ἀφοῦ ἀρνήθηκε τὸ σοσιαλισμὸ στὸ τελευταῖο του βιβλίον, κατάντησε μέσα στὸν «Ὀμιλο» νὰ βγεῖ προχτὲς ὁ σημαιοφόρος τοῦ ἔθνικισμοῦ.

Ἄπ' ὅλα αὐτά, κι ἀπ' ὅλη τὴ ζωὴ τοῦ «Ὀμιλου», δὲν ἀποδείχεται πῶς ἡ δημοτικιστικὴ ἰδεολογία δὲ βροῖσκει βάσεις στὰ μπουρζουαζικὰ σωματεῖα;

Οἱ δημοτικιστὲς πρέπει νὰ ξυπνήσουν καὶ νὰ δοῦν πῶς τὸ ζήτημά τους εἶναι χαντακωμένο.

Εἶναι κρῖμα νὰ πάει τόσος ἀγῶνας μας χαμένους. «Ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλος» πάει νὰ θάψει τὴ γλωσσικὴ ἰδέα.

Θησεῖο

N. ΓΙΑΝΝΙΟΣ

ΚΙ ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ «ΟΜΙΛΟ»,

Βρέθηκα κ' ἐγὼ τὴν παρασμένη Τετάρτη στὴν πρώτη διάλεξη τοῦ «Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμιλου».

Ἀφοῦ δὲ διαφιλονείκησε καθόλου στὴν κριτικὴ συνειδήσή μου τὴ θέση τῆς σοβαρῆς ὀμιλίας χρωματίστηκε ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸ τῆς μέρος πῦρ πολλὸ σὰν μιὰ ἀτυχημένη εἰκόνα.

Ξεκαρδίζονται στὰ γέλια δεκαπέντε δημοτικιστὲς μαζωμένοι σ' ἕνα δημοτικιστικὸ κέντρο μὲ διάφορες καθαρευουσιάνικες ἀνοησίες, μαζεμένες ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ κι ἀναλυμένες ἐπιτήδεια ἀπὸ διάφορους Ἐκπαιδευτικοὺς Ὀμιλικούς.

Οἱ πῦρ πολλοὶ ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον, ξέχωρα ἀπὸ μερικὸς ἀληθινὰ διαλεκτοὺς, Ἄστοι Δημοτικιστὲς, γελούσανε μακάρια μπροστά στὴ γλωσσικὴ κινηματογραφικὴ ταινία ποῦ τοὺς ἐτοίμασε ἡ φιλόξενη Ἐπιτροπὴ τοῦ Ὀμιλου. Μποροῦσε νὰ ἀναγγελεθῆ ἡ ὀμιλία μὲ τὴν ἀκόλουθον ἐπιτυχημένη ρεκλάμα:

«Ταινία ἀφθάρτου ὕψους· ὁ Βασιλεὺς τοῦ Γέλωτος. Τὸ ξεχαρβάλωμα τῆς Καθαρευούσας!»

Σὰν τάχα νὰ μὴν εἶναι γνωστὲς εἰς καθαρευουσιάνικες κουταμάρες καὶ σὰν τάχα τέτοιες ταινίες γλωσσικὲς εἰς βάρος μας δὲν ἔχουνε ξετυλιχτεῖ σὲ κέντρα καθαρευουσιάνων μὲ τοὺς διάφορους «φεγγίτες», καὶ τοὺς «καταπιόνες» καὶ τὰ «μισότριβα» καὶ τὰ «μονοκούφαρα».

Στὸ οὐσιαστικώτερον μέρος τῆς Ὀμιλίας ξεχωρίζονταν καὶ μιὰ ἄκαιρη χρηματολογικὴ πολεμικὴ κατὰ τῆς Διάπλασης, ποῦ κάτω ἔκανε στὸν καιρὸ τῆς, κι αὐτὴ ἡ ἐπίθεσις γιὰ νὰ ἐτοιμαστῆ τὸ οικονομικὸ ἔδαφος ἰσως κάποιου Παιδικοῦ Περιδικιοῦ.

Ἄγια καὶ καλὴ ἡ ἰδέα ἐνὸς καινούργιου περιδικιοῦ. Περισεύει ἔμως ἡ προσπάθεια τοῦ Ὀμιλου, νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὕλικὴ ἐπιτυχία μὲ τὶς διὰλεξές του.

E. K.

ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Ἐνα μῆνα ἔλειψε στὴν ξενιτιά.

Μὲ ἥλιον μεγαλοπρέπεια ἔχυσε φῶς στὶς ψυχές, ποῦ διψοῦσαν τὸ ὄρατο καὶ σήκωσε ψηλὰ τὸ μέτωπο τῆς φυλῆς μας ἀγνάντι στὸ πρόσωπο τῆς παγκόσμιας Τέχνης.

Καὶ στήλωσε μέσα στὴν Ἑλληνικὴ φυγὴ τὴ δική της πίστι καὶ ῥίζωσε τὴν ὑπερηφάνεια στὸ φιλέτικὸ ἐγαῖσμο, ποῦ δὲ θὰ ντροπιαστῆ πῦρ ἀπὸ τίποτα πῦρ μεγάλο.

Καὶ ὁ κόσμος ἐκεῖ, εὐρύτερον πολιτισμένος ἀπὸ τὸ δικὸ μας, σὰν ἔνοιωσε τὴν εὐγνωμοσύνην του νὰ πλημμυρίξῃ βαθεῖα του τὴν ἀφῆκε νὰ ξεσπᾶσῃ ἀδειλιαστα σ' ἕνα θεοτέλλο ἐνθουσιασμὸ, σὲ μιὰν θριαμβευτικὴν ἀποθέωσι τῆς Μαρίας, ποῦ τὴν ἐκατέταξε στὸ Πάνθεον τῶν Μεγάλων.

Ὅλα τῆς τὰ δῶρα τριητικά καὶ ὕλικὰ μαρτυροῦν τὰ αἰσθήματα τῶν Ἑλλήνων ποῦ ἔδειξαν πρὸς τὴν Τεχνίτριά μας.

Οἱ εὐγενικὲς κυρίες, ποῦ εἶχαν τὴν τιμὴ νὰ τὴ δεχοῦν στὰ σιλόνια τους, διακηρύττουν ζολεκεντικὰ τὸ θαυμασιμὸν πρὸς τὴν ὑπέροχον artiste — grande dame.

Καὶ μεῖς ποῦ σήμερον τὴ δεχόμαστε ἀπὸ τὴν τουρνὲ τῆς στὴ Ρουμανία, ἀνοίγαμε μὲ πῦρ θερμότητα τὶς καρδιές μας καὶ τὴν ἐπευφημοῦμε σὰν ἄλλον θριαμβευτὴ νικητὴ.

Ξαναγυρίζει σήμερον ἡ ὑπέροχη Τεχνίτριά μας ἕστερον ἀπὸ μιὰ πανηγυρικὴ τουρνὲ μὲ τὸ θίασό της στὴ Βραΐλα, Γαλάτσι καὶ Κωνσταντῖνα τῆς Ρουμανίας.

ΑΙΜ...